

PRE VAŠE ODVÁŽNE PODNIKATEĽSKÉ PLÁNY

Nové poistenie pre malých
a stredných podnikateľov
ProBiznis

NAŠE SLUŽBY
MÔŽETE VYUŽIŤ AJ
Z POHODLIA DOMOVA

www.kpas.sk | ekomfort.kpas.sk | Infolinka 0800 11 22 22

**KOMUNÁLNA
POISTOVŇA**
VIENNA INSURANCE GROUP

Pre všetko, na čom záleží

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Mesačník Bratislavskej regionálnej komory SOPK

Číslo 12 / Ročník XVII. • December 2024

Cirkulárna ekonomika: Na ceste k udržateľnosti

Piaty ročník konferencie SOPK Cirkulárna ekonomika, organizovaná aj za účasti Sekcie obehového hospodárstva Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, prilákala plnú sálu odborníkov a záujemcov. V úvodnom prejave predseda SOPK Peter Mihók zdôraznil, že tematické zameranie na cirkulárnu ekonomiku bolo pre SOPK správnym rozhodnutím. Transparentný prístup k ochrane životného prostredia považujeme za etickú povinnosť zodpovedného podnikateľa, pričom SOPK ponúka podporu tým, ktorí sa chcú touto cestou vydať.

pokračovanie na 4. strane

Rokovania o spolupráci

V novembri reprezentoval predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba región na viacerých významných medzinárodných fórach.

V Bruseli sa zúčastnil na plenárnom zasadnutí Európskeho výboru regiónov. Jeho súčasťou bola aj diskusia s delegáciou EVR, ktorá sa zúčastnila na svetovej klimatickej konferencii COP29. Ako člen tejto delegácie mal predseda BSK J. Droba jedinečnú príležitosť zdieľať svoje poznatky a skúsenosti zo svetového klimatického fóra, pričom predstavil inovatívne aktivity Bratislavského kraja v oblasti klimatických opatrení. Plenárne zasadnutie zahŕňalo aj diskusiu členov EVR s významnými osob-

nosťami, akými sú guvernérka Dolného Rakúska Johanna Mikl-Leitner či europoslanec Marcos Ros Sempere, na tému budúcnosti kohéznej politiky po roku 2027. Rovnako sa rokovalo o kľúčových otázkach budúceho viacročného finančného rámca a regionálnej cezhraničnej spolupráce. Výsledkom týchto tokovaní bolo prijatie viacerých dôležitých stanovísk. Súčasťou zasadnutia bolo aj stretnutie slovenskej národnej delegácie, ktorou predsedom je Juraj Droba. V rámci

pokračovanie na strane 2

Ani sme sa nenazdali a vstupujeme do posledného mesiaca v roku. Na celkové hodnotenie ešte máme chvíľu čas, avšak čo môžeme určite konštatovať je, že sme sa počas celého roka nemohli ani na chvíľu zastaviť. Riavy udalostí a zmien, či už na domácej pôde alebo v zahraničí, nás držali a stále držia v neustálej pozornosti. Pokoj a tvorivú atmosféru si môžeme urobiť akurát tak v našich firmách a aj to je poznačené všetkým tým, čo sa okolo nás deje. Všetci si veľmi želáme, aby sa konečne skončili všetky tie katastrofy, ktoré dennodenne vnímame s konštatovaním, že na zmenu máme len minimálny vplyv. Teda na tie mimo našich hraníc. Aj keď máme novú Európsku komisiu, vrátane zaujímavej pozície pre slovenského zástupcu v nej, vplyv na zahraničné udalosti je žalostný. Napriek ľudskej a ekonomickej sile Európskej únie. Niečo teda nie je tak, ako by sme si predstavovali. Je to určite výzva pre všetkých nových členov Európskeho parlamentu, ako z Únie urobiť rozhodujúceho hráča na medzinárodnom poli. My všetci k tomu môžeme prispieť snahou o čo najlepšie ekonomické výsledky, ktoré sú základom pre budovanie spoločnosti. Blížiac sa sviatky nám snáď dajú šancu odsunúť na chvíľu starosti bežných dní a nábrať nové sily a inšpiráciu pre budúci rok. Radi by sme vám poďakovali za spoluprácu v tomto roku a želáme vám nerušené a pokojné sviatky v kruhu vašich najbližších.

www.basopk.sk

EDITORIÁL

Juraj Majtán

Riaditeľ Bratislavskej regionálnej komory SOPK

TÉMA ČÍSLA

Obchod

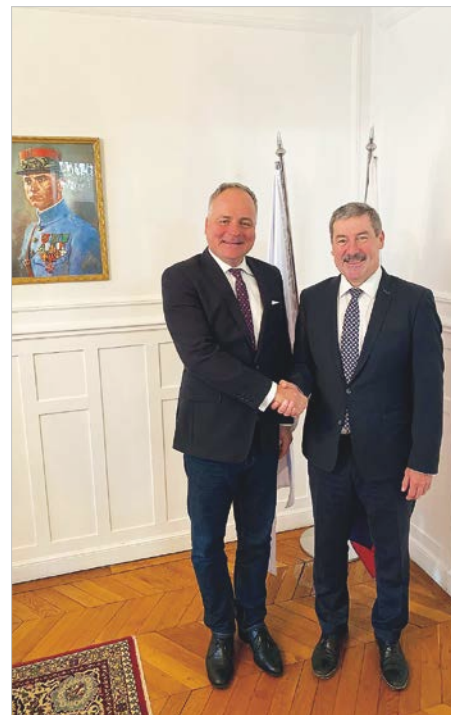
OBSAH

- 6 **Maloobchod sa zmenil na nepoznanie**
- 7 **Pozor, aby Black friday nebol naozaj čierny**
- 9 **Stojíme na prahu obchodných vojen?**
- 10 **Na úspešný e-commerce garáž nestačí**
- 15 **Podnikateľský servis**

dokončenie zo strany 1

neho prezentoval príklady dobrej praxe z Bratislavského kraja. Na tomto stretnutí sa zúčastnila aj skupina poslancov BSK, ktorý boli v tom čase na zahraničnej pracovnej ceste v Bruseli. Predseda BSK tak vytvoril fórum na zdieľanie a výmenu skúseností medzi jednotlivými zastúpeniami regiónov na európskej úrovni.

V posilňovaní medzinárodných vzťahov regiónu pokračoval predseda Juraj Droba v Paríži, kde sa zúčastnil na rokovaní so stálym predstaviteľom Slovenskej republiky pri OECD Františkom Ružičkom (na obr.). Spoločne vystúpili na prednáške na prestížnej univerzite Sciences Po, kde J. Droba prezentoval svoje skúsenosti s presadzovaním záujmov regiónov na európskej úrovni. Počas svojej návštevy v Paríži prijal predsedu BSK aj veľvyslanec Slovenskej republiky vo Francúzsku, Ján Šoth. ts ●

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Prešporský podnikateľ! • Ročník XVII, číslo 12/2024
 Registračné číslo: MK SR: EV 23/08
 ISSN: 1337-8295 • © BRK SOPK 2008
 Vydáva: Bratislavská regionálna komora SOPK
 Adresa: Jašíkova 6, 826 73 Bratislava
 IČO: 30 842 654
 Tel.: 02 / 4829 1257
 e-mail: mzervan@googlemail.com
 Šéfredaktor: Miroslav Zervan • Tel.: 0905 436 937
 Grafická úprava: IMPULS ART s.r.o.

EU Business Hub Japonsko a Kórejská republika

EU Business Hub - Japan and the Republic of Korea je program financovaný Európskou úniou, ktorý podporuje malé a stredné podniky a umožní im zúčastniť sa 10 obchodných misí do Japonska a 10 misí do Kórejskej republiky v priebehu nasledujúcich štyroch rokov. Každá obchodná misia umožní skupine 50 inovatívnych európskych spoločností profitovať z rozsiahleho obchodného poradenstva a párovania obchodných partnerstiev B2B. Účastníci sú starostlivo vybraní na základe kritérií, vrátane ich produktov a technológií, zdrojov a kapacít, ako aj obchodnej stratégie. Podľa informácií organizátora boli na misiu Digital Solutions Korea 2024 vybraté aj slovenské firmy Continium Technologies s.r.o. a Photoneo a na Semicon Japan 2024 Continium Technologies s.r.o., DimensionLab, s.r.o. a S-TEAM Lab, spol. s.r.o. Registrácia na portáli EU Business Hub je rýchly proces, ktorý zaberie len pár minút. Po registrácii je potrebné podať prihlášku priamo cez portál na konkrétnu obchodnú misiu, o ktorú máte záujem.

OBCHODNÉ MISIE S OTVORENOU REGISTRÁCIOU:

1. EU Business Hub @ Japan IT Week Spring 2025 / 21.-25. apríla 2025

SOPK INFO DAY

Na podporu účasti v programe EU Business Hub – Japan and the Republic of Korea organizuje Bratislavská regionálna komora SOPK online stretnutia, kde zodpovie otázky týkajúce sa prihlasovania na misie. KONTAKT: ivana.lukacova@sopk.sk

EU BUSINESS HUB
Fundat by the European Union

EU BUSINESS HUB
The Republic of Korea Fundat by the European Union

Prihlasovanie do 13. januára 2025.
 Registrácia a informácie o finančnej podpore: <https://eubusinesshub.eu/en/missions-catalogue/eu-business-hub-japan-it-week-spring-2025>

**VESELÉ VIANOCE
A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK 2025**

Koniec roka sa blíži a sním aj čas na podakovanie svojim obchodným partnerom, kolegom, zamestnancom za spoluprácu počas celého roka.

Ak ste ešte nestihli vyriešiť túto situáciu, sme tu pre vás! Darčeky nie len na poslednú chvíľu! Objednajte si u nás a stihnite to ešte do Vianoc.

www.hauerland.sk | obch.ponuky@hauerland.sk | +421 903 460 504

HAUERLAND.sk
REKLAMNÉ PREDMETY | TEXTIL | EKO
DIGITÁLNA | OŠETOVÁ TLAČIARĚN

Tu môže byť
VÁŠ INZERÁT

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

Bratislavská regionálna komora

Tu môže byť
VÁŠ INZERÁT

DNES PREDSTAVUJEME:

Kostarika

Kostarika sa stala symbolom úspešného rozvoja, ktorý spája demokratickú stabilitu, environmentálne inovácie a hospodársky rast. Od roku 2021 je členom OECD, čo potvrdzuje jej významné postavenie medzi rozvinutými krajinami. Kostarika, ako prvá tropická krajina na svete, dosiahla reverziu odlesňovania, čím sa stala svetovým lídrom v oblasti zelenej transformácie. Napriek environmentálnym úspechom však čelí výzvam ako infraštruktúrne deficity, kriminalita a sociálne nerovnosti.

Hospodársky rast a zahraničné investície

V poslednom desaťročí sa Kostarika zamerala na posilňovanie makroekonomických základov s priemerným rastom HDP presahujúcim 3 %. V roku 2023 dosiahla rast 5,1 %, čím prekonala očakávania. Krajina využíva model orientovaný na zahraničné investície a postupnú liberalizáciu obchodu. Kostarika je dnes dynamickým centrom výroby, biologických vied a technológií. Tento vývoj prilákal miliardy dolárov do sektorov ako výroba, výskum a vývoj.

Líder v oblasti obnoviteľnej energie

Kostarika si získala medzinárodnú pozornosť aj svojou energetickou politikou. V

roku 2020 pochádzalo až 99,78 % elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Hlavnú časť tvorili vodné elektrárne (72 %), nasledované geotermálnou energiou (15 %). Aj keď solárna energia zatiaľ tvorí menej ako 1 %, vláda podporuje lokálnu výrobu a distribúciu obnoviteľnej energie. Zákon schválený v roku 2021 umožňuje občanom produkovať vlastnú energiu a predávať prebytky.

Rozvoj polovodičového sektora v Kostarike

V roku 2023 spoločnosť Intel oznámila plán investovať 1,2 miliardy USD do Kostariky počas nasledujúcich dvoch rokov. Táto významná investícia má potenciál posilniť pozíciu krajiny ako centra výroby a technológií v Latinskej Amerike. Toto oznámenie prišlo krátko po tom, ako Ministerstvo zahraničných vecí USA v júli oznámilo spoluprácu s kostarickou vládou na podpore polovodičového sektora v rámci zákona o čipoch a vede z roku 2022 (Chips and Science Act).

Spolupráca s Európskou úniou

EÚ a Kostarika spustili v júni 2023 Globálnu investičnú agendu (Global Gateway Investment Agenda - GGIA) s cieľom podpo-

riť digitálnu transformáciu, dekarbonizáciu a inovačné projekty. Investície v hodnote 11 miliónov EUR budú smerovať do oblastí ako 5G sieť, zdravotníctvo a udržateľná doprava. Tento program posilňuje vzájomnú spoluprácu a hospodársky rozvoj.

Hospodárska spolupráca so Slovenskom

V obchode medzi Slovenskom a Kostarikou dominujú export vozidiel (89 % exportu, 37,8 mil. EUR) a strojných zariadení (3,2 %, 1,4 mil. EUR). Naopak, slovenský dovoz z Kostariky zahŕňa hlavne ovocie a orechy (48,6 %, 43,8 mil. EUR) a zdravotnícke prístroje (31,2 %, 28,1 mil. EUR). Táto obchodná výmena ukazuje potenciál na ďalšie prehĺbovanie spolupráce.

Výhľady do budúcnosti

Podľa OECD Economic Outlook sa očakáva, že kostarické hospodárstvo porastie o 3,6 % v roku 2024 a 3,9 % v roku 2025. Napriek globálnym neistotám zostáva Kostarika príkladom úspešného rozvoja, ktorý spája udržateľnosť a modernizáciu. Krajina pokračuje vo svojom úspešnom modeli hospodárskej a environmentálnej politiky, pričom si zachováva status „zelenej oázy“ v Latinskej Amerike.

Cirkulárna ekonomika: Na ceste k udržateľnosti

Konferencia predstavila aktuálne výzvy, ako sú spracovanie odpadu a prechod na biohospodárstvo – jednu z najväčších oblastí s dopadom na životné prostredie. Cieľom podujatia bolo tiež zviditeľniť inováčné riešenia v oblasti obehového hospodárstva a ukázať, ako môžu podniky prispieť k udržateľnému rozvoju.

Konferencia bola rozdelená do dvoch blokov. V prvej časti sa odborníci venovali legislatívnym zmenám v oblasti obalov a ich dopadu na priemysel. Druhá časť sa sústredila na perspektívy biohospodárstva na Slovensku a v Európe. Po každom bloku nasledovala panelová diskusia, ktorá ponúkla priestor na výmenu názorov a skúseností.

Na konferencii boli zastúpené rôzne organizácie, vrátane Ministerstva životného prostredia SR, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, organizácie zodpovednosti výrobcov NATUR-PACK, a.s., ako aj podnikateľských subjektov, ako sú MINERÁLNE VODY a.s., AGRO CS Slovakia, a.s. a AVATIME s.r.o.

POnúkame tri zaujímavé body z konferencie:

1. Ekomodulácia obalov

Do ružového PET materiálu je veľmi náročné pridávať recyklát, čo obmedzuje jeho využiteľnosť v obehovom hospodárstve. Naopak, do svetlozelených PET obalov je možné pridávať až 100 % recyklovaného materiálu. Napriek tomu producenti preferujú číre PET obaly, pretože recyklát je cenovo náročnejší ako číry materiál.

2. Inovácie v obalových materiáloch

AVATIME uvádza na trh unikátny slovenský bioplast NonOilen, ktorý je veľmi dobre materiálovo recyklovateľný a zároveň biodegradovateľný a modifikovateľný.

3. Trendy v dizajne obalov

Papierové obaly si získavajú čoraz väčšiu popularitu, keďže používanie

plastov postupne ustupuje a čoraz intenzívnejšie sa hľadajú alternatívy, ako sú kartónové obaly. Dokonca aj luxusné produkty sa čoraz častejšie balia do papierových obalov s minimalistickou a elegantnou potlačou, čím spájajú udržateľnosť s prémiovým dizajnom.

Konferencia jasne ukázala, že prechod na cirkulárnu ekonomiku je nevyhnutný pre zabezpečenie udržateľnej budúcnosti. Rečníci poukázali na kľúčové oblasti, ktoré si vyžadujú zmeny, a ponúkli praktické riešenia pre podnikateľov. SOPK bude naďalej podporovať podniky v ich úsilí o ekologickú zodpovednosť a udržateľnosť. Tento prístup nie je len otázkou etiky, ale aj kľúčovým prvkom ekonomickej konkurencieschopnosti v 21. storočí. SOPK okrem podpory podnikateľov cez Sekciu obehového hospodárstva SOPK založila aj Nadáciu na podporu vzdelávania a ekológie. Táto nadácia v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom a Slovenskou agentúrou životného prostredia každoročne udeľuje ocenenie „Zelený Merkúr“ – ocenenie pre organizácie a podniky, ktoré významne prispievajú k ekologickej zodpovednosti a udržateľnosti.

▣ Biznis kompas s Evou Gáboríkovou

Každá kultúra má osobité hodnoty a pravidlá správania, ktoré sú kľúčové pre budovanie obchodných vzťahov, efektívnu tímovú spoluprácu, pochopenie potrieb zákazníkov a kvalitné sprostredkovanie služieb. Tento program Vás prevedie základnými rozdielmi a pripraví na efektívnu spoluprácu s kolegami a partnermi z rôznych častí sveta.

Bratislavská regionálna komora SOPK organizuje každý druhý štvrtok v mesiaci o 13:00 hod. Biznis kompas a už 12. decembra 2024 predstavíme Čínu. Druhou krajinou, ktorej sa budeme venovať, je 9. januára 2024 Južná Kórea.

Sprievodkyňou bude PaedDr. Eva Gáboríková, M.A., PhD., ACC, ktorá je konzultantkou v oblasti medzikultúrnej komunikácie a má viac ako 20 rokov skúseností s vedením workshopov a tréningov zameraných na riešenie medzikultúrnych problémov v práci, prekonávanie komunikačných bariér a predchádzanie kultúrnych nedorozumeniam v biznise. Svoje skúsenosti prináša firmám na Slovensku, v Európe, USA i Ázii a podporuje ich lídrov a tímy pri zvládaní kultúrnych rozdielov.

Registrácia: <https://www.sopk.sk/ba/event/biznis-kompas-s-evou-gaborikovou/>

Kontaktná osoba: Ivana Lukáčová, E: ivana.lukacova@sopk.sk

▣ Vianočné stretnutie

Bratislavská regionálna komora SOPK pripravila aj tento rok „[Vianočné posedenie členov BRK](#)“, aby sme si v príjemnej atmosfére pred ukončením tohto roka trochu zabilancovali a hlavne si zaželeli do toho ďalšieho veľa úspechov. Témou posedenia bude podpora podnikania a ciele SOPK. Stretneme sa 11. decembra 2024 o 17,00 hod. V reštaurácii „Planetka“ na Drieňovej 37, v Ružinove.

Súčasťou vianočného stretnutia bude ochutnávka vín a samozrejme niečo dobré na zahryznutie.

▣ Hodnota kreativity

Najbližšie stretnutie s konzultantmi z Úradu priemyselného vlastníctva SR sa uskutoční 5. decembra 2024 o 13:00 online cez ZOOM. Veríme, že 15-minútové konzultácie môžu pomôcť aj zaneprázdneným podnikateľom získať informácie o dôležitých témach.

Na praktických príkladoch ukážeme, akú ochranu duševného vlastníctva firmy zvoliť - národnú či medzinárodnú.

Rezervujte si súkromnú štvrt hodinku s konzultantom z Úradu priemyselného vlastníctva SR v online break-out miestnosti, kde Vám bude poskytnutá rada na mieru.

Registrácia: <https://www.sopk.sk/ba/event/hodnota-kreativity-inovuj-chran-a-usetri-5/>

Kontaktná osoba: Ivana Lukáčová, E: ivana.lukacova@sopk.sk

▣ Daňová a účtovná polhodinka

Bratislavská regionálna komora SOPK v spolupráci so spoločnosťou VGD SLOVAKIA (od 1.1.2025 CLA SLOVAKIA) prináša overený formát krátkeho webinára s následnou možnosťou individuálnej konzultácie s expertmi. Webinár bude každú tretiu stredu v mesiaci o 9:00 hod. Prvý z nich na tému Výpočet dane z motorových vozidiel + Uzávierkové operácie roka 2024 bude 15. januára 2025.

Program je určený pre podnikateľov, finančných riaditeľov, interných účtovníkov a všetkých, ktorí chcú zlepšiť svoje znalosti z oblasti daní a účtovníctva

Kontaktná osoba: Ivana Lukáčová, E: ivanalukacova@sopk.sk

Registrácia: <https://www.sopk.sk/ba/event/danova-a-uctovna-polhodinka/>

Desaťročie podpory excelentného výskumu

S týčnú kanceláriu SR pre výskum a vývoj v Bruseli zriadilo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR a Centrum vedecko-technických informácií SR. Svoju činnosť začala 2. januára 2014. Kancelária sa zameriava na sledovanie európskych politík a nástrojov na podporu výskumu a vývoja s dôrazom na aktuálny rámcový program EÚ pre výskum a inovácie – Horizont Európa. Okrem propagácie slovenskej výskumno-inovačnej komunity v Bruseli, jej poskytuje cenné podporné služby na zvýšenie jej účasti a úspešnosti pri čerpaní zdrojov z európskych programov na podporu výskumu a inovácií.

Pri príležitosti tohto jubilea sa stretli slovenskí vedci a vedkyne, aby diskutovali o podpore výskumnej excelentnosti v Európe. Podujatie otvoril generálny riaditeľ Centra vedecko-technických informácií, Róbert Gálik, ktorý vyjadril vďaka všetkým partnerom kancelárie SLORD a zdôraznil jej dôležitosť pre podporu a zviditeľňovanie slovenskej výskumno-inovačnej komunity na európskej úrovni.

Slovensko plánuje investovať viac

So svojím príhovorom vystúpila aj zástupkyňa generálneho riaditeľa Európskej komisie pre výskum a inovácie, Signe Ratso, ktorá zdvihla rastúcu účasť slovenských subjektov v Horizonte Európa a odhodlanie Slovenska investovať značnú časť Plánu obnovy a odolnosti práve do výskumu a inovácií. Zároveň zdôraznila prínos a výsledky opatrení zameraných na tzv. Widening štáty, ktoré zaostávajú vo výskumno-inovačnej výkonnosti za zvyškom Európskej únie.

Panelová diskusia

Nasledovala panelová diskusia počas ktorej diskutovali Silvia Pastoreková z Biomedicínskeho centra SAV, Štefan Boháček z Výskumného centra papiera a celulózy a Michal Kompan z Kempelenovho inštitútu

inteligentných technológií o podpore excelentnosti vo výskume naprieč Európskou úniou. „Na Slovensku je mnoho excelentných vedcov, avšak ich záujem o naozaj excelentné európske granty nie je dostatočný, čím sa pripravujú o možnosť posunúť svoj výskum na vyššiu úroveň,“ uviedla počas diskusie profesorka Silvia Pastoreková. Rečníci na základe svojich vlastných skúseností vyzdvihli dôležitosť a prínos Widening opatrení. Prenos skúseností z iných úspešných inštitúcií a vytváranie nových partnerstiev, lokalizovaných najmä v starých členských štátoch EÚ, je naozaj kľúčový pri urýchlňovaní ich rozvoja. M. Kompan však zároveň dodal,

že aj v štátoch nášho regiónu sa nachádzajú výskumné inštitúty, ktoré sú lídrami vo svojich oblastiach a táto skutočnosť by mala byť zohľadnená pri navrhovaní štruktúry obdobných výziev do budúcnosti. Všetci rečníci sa zhodli na tom, že lákanie talentu je jednou z kľúčových výziev a práve špecifické európske výzvy (napr. ERA Chair) vedia byť skvelým nástrojom na ich riešenie.

Talenty treba podchytiť a udržať

Zástupkyňa stáleho predstaviteľa Slovenskej republiky pri EÚ, Mária Malová predstavila základné pozície Slovenska k budúcnému Rámcovému programu EÚ pre výskum a inovácie. „Rámcový program EÚ musí byť silným nástrojom na podporu európskej konkurencieschopnosti. Špecifické Widening opatrenia pre štáty ako Slovensko, sú kľúčovým nástrojom na integráciu našich výskumníkov do sietí excelentných inštitúcií a mali by byť posilnené do budúcnosti.“ uviedla v diskusii Mária Malová. Pani veľvyslankyňa takisto zdôrazňovala potrebu prilákania a udržania talentov, najmä v kľúčových oblastiach, akými sú napríklad aj jadroví vedci a technici. sav ●

Príjemné prežitie Vianoc a v roku 2025 veľa zdravia, spokojnosti a úspechov v práci i osobnom živote našim členom a priateľom želá BRK SOPK a redakcia.

Maloobchod sa zmenil na nepoznanie

Podoba maloobchodu sa od zmeny politického režimu v roku 1989 zásadne zmenila. V najbližších rokoch ho čakajú ďalšie zmeny, najmä digitalizácia, ktorá bude spojená aj s riešením nedostatku pracovníkov zamestnaných v obchode. Uviedol to pre TASR Filip Kasana, prezident Zväzu obchodu (ZO) SR. Najvýznamnejší vplyv na aktuálnu podobu maloobchodu z hľadiska ponuky tovarov a poskytovaných služieb mal podľa neho nepochybne vstup na voľný trh EÚ.

„V nasledujúcom období je možné očakávať pokračovanie transformácie maloobchodu pod vplyvom digitalizácie, dynamický rozvoj smart riešení a nových konceptov. Zvyšovať sa bude dôraz na udržateľnosť podnikania a snáď aj na pozitívny vývoj spotrebiteľského povedomia smerom ku kvalite produktov a poskytovaných služieb a k stále vyššej preferencii domácej produkcie. Očakávame však aj rastúce problémy s kvalifikovanou pracovnou silou,“ spresnil F. Kasana.

Nástup reťazcov zvýšil konkurenciu

Na trhu sa podľa neho za 35 rokov popri fungujúcich domácich obchodných sieťach etablovali zahraničné obchodné reťazce. „Tie zvýšili konkurenciu vo väčších sídlach a pri-

niesli na trh väčší objem zahraničných produktov. V ostatnom období sme zaznamenali výrazný rast a rozvoj e-shopov,“ poznamenal. Zdôraznil, že technologický pokrok nabral mimoriadnu dynamiku, čo sa prejavuje aj v maloobchode. Nastali zásadné zmeny v prevádzkových konceptoch predajní, realizujú sa nové moderné formy predaja, obchodné stratégie jednotlivých hráčov na trhu viac reflektujú na potreby a zvýšené očakávania zákazníkov, čo sa prejavuje aj v nových konceptoch marketingu.

Čím sa chváliť netreba

„Za negatívne javy v rámci vývoja maloobchodu na Slovensku je možné označiť zvýšenú mieru plytvania s potravinami, klesajúcu dostupnosť potravín v oblastiach vidieka a klesajúci podiel slovenských výrobkov na pultoch a problémy s konkurencieschopnosťou domácej produkcie,“ podčiarkol prezident zväzu obchodu.

Doprajeme si viac

Za 35 rokov od Nežnej revolúcie podľa Evy Sadovskej, analytičky WOOD & Company, pribudli na Slovensku obchody a na väčšinu tovarov treba pracovať kratšie. Na rozdiel od obdobia pred rokom 1989, ktoré bolo charakteristické aj nedostatkom tovaru a dlhými radmi pred obchodmi, majú v súčasnosti Slováci oveľa viac možností kde a ako nakupovať.

Doplnila, že nákupné centrá sa stali za posledné desaťročia pre ľudí nielen miestom na nákupy, ale aj zdrojom zážitkov, zábavy, kultúry či gastronómie pod jednou strechou. Podčiarkla, že na nákup mnohých potravín dnes stačí v priemere odpracovať kratší čas. „A to aj napriek tomu, že počas predchádzajúcich dvoch rokov sme boli svedkami prudkého zdražovania potravín. Platí to najmä pre mäsové výrobky, vajcia, ale aj čokoládu a cukor. Na chlieb dnes však musíme odpracovať dvojnásobne dlhší čas ako kedysi,“ doplnila analytička.

Podpultový tovar je neznámy pojem

Marek Gábriš, analytik ČSOB, dodal, že za priemernú mzdu sa v slovenskej časti republiky v roku 1989 nedal kúpiť žiaden televízor. „Dnes, teda 35 rokov od Nežnej revolúcie, si ich možno dovoliť kúpiť za priemernú mzdu takmer tri, a prakticky kedykoľvek. Na chladničku by jedna celá hrubá mzda tesne nedočiahla, a dnes sa dajú kúpiť viac ako tri. Za jednu priemernú mzdu sa v obchodoch plných tovaru dá kúpiť šesť detských bicyklov a ešte niečo zostane na účte. Pred 35 rokmi to boli iba dva bicykle a aj to iba vtedy, ak dobrý známy ten tovar odložil pod pult. Práve od toho je odvodený známy pojem podpultový tovar, ktorý už z generácie dnešných mladých ľudí asi nikto nepozná,“ uzavrel M. Gábriš. TA ●

Pozor, aby Black Friday nebol naozaj čierny

S akciami Black Friday sa obchodníci predhávajú s výhodnými cenovými ponukami tovarov. Netreba však zabúdať na to, že toto obdobie zneužívajú podvodníci. Upozornila na to Sylvia Ďatelinková, právnička Inštitútu alternatívneho riešenia sporov Slovenskej bankovej asociácie (SBA).

Počas Black Friday sa obchodníci predhávajú s rôznymi zľavami a výhodnými cenovými ponukami tovarov. Ale je to aj čas, na ktorý striehnu podvodníci a hľadajú nové spôsoby, ako spotrebiteľa oklamať. Neváhajú pritom zneužívať dôverčivosť nakupujúcich, ale aj mená obchodníkov. Môžu propagovať falošný internetový obchod či ponúkať neexistujúci tovar, alebo vytvoria podvrhnutú webovú stránku, ktorá je na prvý pohľad na nerozoznanie od skutočnej webovej stránky na trhu už pôsobiaceho obchodníka,“ spresnila S. Ďatelinková.

„Obzretnosť je namieste pri absentujúcich informáciách o obchodníkovi, ako sú kontaktné údaje, obchodné podmienky, reklamačný poriadok vrátane informácií o možnosti odstúpenia od zmluvy, pri neexistujúcej zákaznickej podpore, ak nie sú na obchodníka zverejnené recenzie, ale taktiež aj pri podozrivo nízkej cene ponúkaného tovaru v porovnaní s konkurenciou a pri nedostatočných informáciách o ponúkanom tovare. Podvodného obchodníka môže prezradiť vymedzenie spôsobu platby, ktorý ako jedinú možnosť úhrady umožňuje platbu vopred prevodom,“ priblížila právnička.

Treba byť všímavý

Bežnou praxou internetových obchodníkov je podľa nej možnosť rôznych spôsobov platby, od platby prevodom, kartou či na dobierku. „Všimáť si treba aj vzhľad webovej stránky internetového obchodníka, či nepôsobí neprofesionálne, zloženie webovej stránky obchodníka, či v jej názve nie je preklep a či adresa skutočne zodpovedá obsahu webovej stránky, a rovnako registráciu domény obchodníka. Zbystriť pozornosť treba, ak bola doména registrovaná krátko predtým, ako obchodník začal ponúkať tovar za mimoriadne výhodné ceny,“ zdôraznila.

„Predtým, než spotrebiteľ pristúpi k záväznej objednávke, mal by si vyhľadať recenzie na obchodníka, prečítať obchodné podmienky obchodníka a reklamačný poriadok. Treba nakupovať výlučne u autorizovaných a dôveryhodných obchodníkov. Skutočnosť, či internetový obchodník používa na odosielenie údajov šifrovanú komunikáciu, si možno veľmi ľahko overiť v URL lište kliknutím na ikonu visiaceho zámku. Bezpečnú webovú

stránku možno rozpoznať tak, že sa začína v tvare <https://>, a nezabezpečená, teda nešifrovaná sa začína v tvare <http://>,” podčiarkla S. Ďatelinková.

Dodala, že dôveryhodnosť webovej stránky obchodníka si možno overiť aj na webovej stránke <https://www.scamadviser.com>. Seriózných slovenských internetových obchodníkov možno rozpoznať podľa certifikátu SAEC. „Nákupy realizujte len zo zariadenia, ktoré je zabezpečené proti zneužitiu dôveryhodných údajov, ktoré má pravidelne aktualizovaný operačný systém, internetový prehliadač a antivírusový program. Vyvarujte sa sťahovania neznámych programov a príloh do zariadenia, ktoré využívate na prihlasovanie do elektronického bankovníctva,“ uzavrela S. Ďatelinková.

Varuje aj NBÚ

K opatrnosti počas mesiaca zliav a výpredajov vyzýva ľudí aj Národný bezpečnostný úrad a nabáda, aby boli obzretní a nakupovali len na overených stránkach. Viaceré totiž môžu byť falošné so zámerom okrádať ľudí. Všimáť si treba pravdivosť údajov, gramatiku, dátum vytvorenia stránky či negatívne recenzie. NBÚ o tom informoval na svojom webe v súvislosti s nákupnými zľavami.

Hovorca NBÚ Peter Habara priblížil, že podvodníci si vedia vyrobiť stránky, ktoré vyzerajú na nerozoznanie od tých pravých. „Keby ste sa na nich rozhodli nakupovať, mohli by

ste prísť o svoje peniaze, ale aj o osobné či platobné údaje. Útočník ich môže neskôr zneužiť,“ ozrejmil.

Hovorca radí čítať recenzie na stránke a zamerať sa najmä na tie negatívne. Odporúča tiež sledovať ceny u ostatných predajcov. „Oficiálni predajcovia dodržiavajú podobnú cenovú politiku. Je nepravdepodobné, že na jednej stránke nájdete produkt oveľa lacnejší ako na iných,“ pripomenul P. Habara.

Podvodníkov prezradí aj slovenčina

NBÚ odporučil sledovať aj dátum vzniku stránky. Ak bola doména registrovaná iba niekoľko dní predtým, ako začala ponúkať produkty počas Black Friday, môže to byť podozrivé. Znakom falošnej stránky môže byť aj zlá gramatika či preklepy. „Poctivé stránky platia nemalé peniaze odborníkom za to, aby im napísali tieto texty,“ vysvetlil Habara.

Dávať si treba pozor aj na samotnú platbu. V prípade ponuky platby kartou je dobré sa uistiť, či prebieha cez oficiálnu platobnú bránu banky. NBÚ radí disponovať špeciálnou kartou s limitom na platenie či jednorazovou virtuálnou platobnou kartou.

Na oficiálnej stránke zväčša nechýbajú podľa NBÚ údaje, ako obchodné podmienky, fakturačné údaje či kontakty na predajcu a zákaznícky servis. Ak pri nakupovaní jednotlivca narazí na podvodnú stránku, nahlásiť ju môže Národnému centru kybernetickej bezpečnosti. ●

Informácie sa strácajú v bludisku

Európski spotrebitelia sa podľa Európskeho dvora audítorov stále strácajú v bludisku potravinových etikiet. V EÚ existujú stovky rôznych označení potravín, ktoré potravinári dávajú na obaly, aby prilákali zákazníkov. Veľa z nich je zavádzajúcich a EÚ tomu zatiaľ nevie účinne brániť.

Európska únia už nejakú dobu diskutuje o novom označovaní potravín, no prekvapivo sa ukázalo, že je to až výnimočne politicky citlivá vec.

Eurokomisia chcela novými informáciami na etiketách potravín uľahčiť spotrebiteľom nákup výživnejších a menej nezdravých potravín. Jednotné etikety mali na prednej strane obalov graficky oveľa zrozumiteľnejšie vysvetliť zloženie potravín, ktoré dnes treba lúštiť na zadnej strane malými písmenami.

Keďže sa ukázalo, že niektorým národným špecialitám by takéto označovanie mohlo v očiach Európanov uškodiť, diskusia o tejto téme úplne zamrzla. Etikety postavili proti sebe hlavne Francúzsko a Taliansko.

Francúzsko používa systém Nutriscore, ktorý označuje potraviny piatimi farbami od zelenej po červenú a písmenami od A po E podľa toho, či sú pre ľudské zdravie dobré alebo nie. Na druhej strane Taliansko predstavilo vlastné nutričné označenie NutriInform, ktoré má namiesto farieb grafickú podobu batérie, ktorá obsahuje výživové údaje –

energiu, tuky a cukry – vyjadrené na jednu porciu jedla.

Naprieč Úniou ale existuje ešte niekoľko ďalších systémov značenia výživovej hodnoty potravín, čo je podľa ostatnej správy Európskeho dvora audítorov problém.

„Štandardizované pravidlá by mohli pomôcť spotrebiteľom identifikovať možnosti zdravších potravín a potenciálne predchádzať chorobám súvisiacim so stravovaním. Namiesto toho má koexistencia viacerých systémov v krajinách EÚ – pričom každý má iný význam a účel – úplne opačný účinok, čiže skôr mátie než usmerňujú spotrebiteľov,“ konštatujú.

Zavádzajúce obaly

To je ale len jeden príklad toho, ako je označovanie potravín v EÚ zmätočné. Správa audítorov ukazuje na viacero problémov, pre ktoré sa spotrebitelia ich slovami „strácajú v bludisku etikiet“. EÚ má pritom celý právny rámec, ktorý by nakupujúcim mal pomáhať prijímať informované rozhodnutia o kúpe.

Dnes na obaloch nájdeme údaje o výživovej hodnote, alergénoch, bezpečnej konzumácii či trvanlivosti. Európske právne predpisy, ktoré ich upravujú, podľa audítorov majú ale veľa medzier. Menuje nedostatky v systémoch monitorovania, podávania správ, kontroly a sankcií.

„To vedie k tomu, že spotrebitelia sú konfrontovaní s etiketami, ktoré ich môžu uvádzať do omylu, alebo môžu byť zavádzajúce, prípadne im nie vždy rozumejú,“ tvrdia audítori.

Príkladom môže byť informovanie o alergénoch. Keďže sa nie vždy dá predísť ich minimálnej prítomnosti, potravinári používajú preventívne označovanie ako môže „obsahovať alergén“ alebo „vyrobené v to-

várni, v ktorej sa manipuluje s alergénom“. „To môže byť mätúce pre spotrebiteľov, ktorí musia prejsť mnohými formátmi označovania,“ píše sa v správe s tým, že niektoré spoločnosti toto označenie používajú „príliš liberálne, hrajúc na istotu“, aby nemuseli posudzovať riziká prítomnosti alergénu.

Informačná džungľa

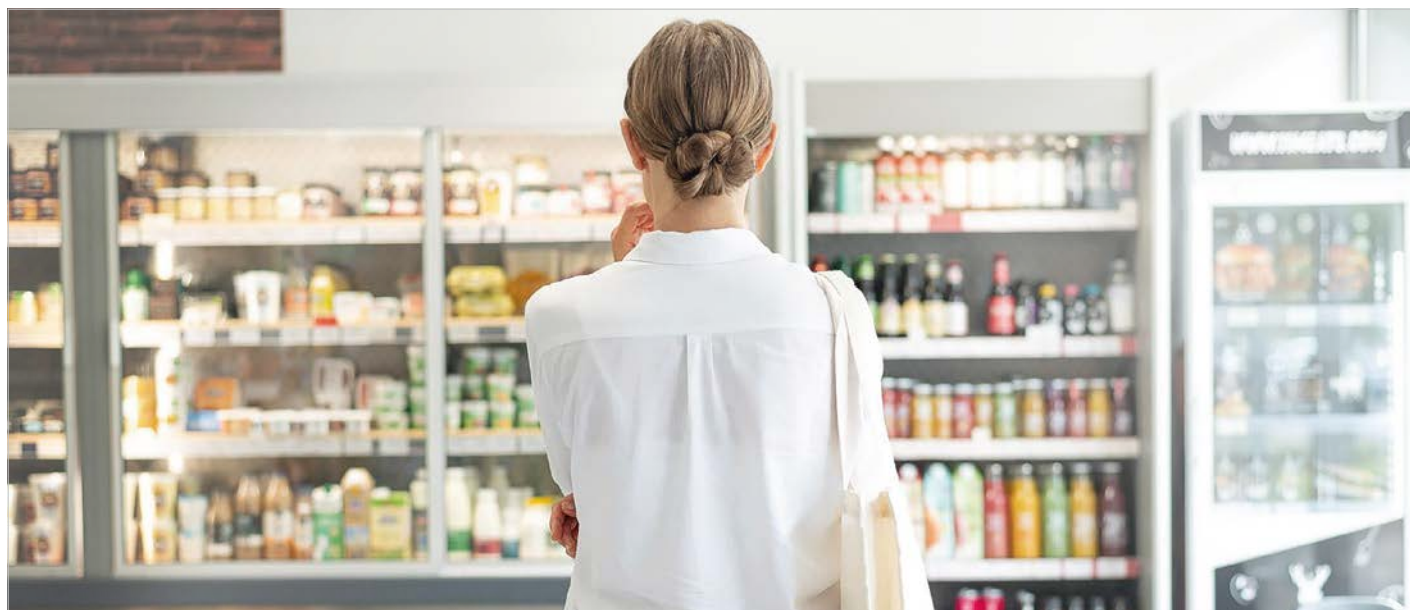
Ešte väčší guláš z potravinových etikiet ale podľa audítorov robia pribúdajúce dobrovoľné tvrdenia výrobcov na prilákanie zákazníkov. Tí často potraviny predávajú ako ekologické, „100 percentne prírodné“, bez antibiotík, s vysokým obsahom vitamínu C a zlepšujúce fyzický výkon.

V správe Komisie z roku 2024 o značkách udržateľnosti sa identifikovalo viac než 200 takýchto označení v potravinárskom sektore EÚ. Až 12 percent nových potravín uvedených na trh má značku udržateľnosti.

Európske pravidlá nevedia držať s novými tvrdeniami krok a nedokážu im zabrániť aj keď sú klamlivé. Napríklad umožňujú používanie výživových a zdravotných tvrdení aj pre výrobky s vysokým obsahom tuku, cukru a soli. Energetické tyčinky sa tak môžu propagovať ako produkty „s vysokým obsahom bielkovín“.

„Faktom je, že slabé právne predpisy EÚ môžu viesť k oklamaniu spotrebiteľov,“ upozorňuje správa.

No ešte väčší problém je, že klamlivé tvrdenia sa v Únii skoro nekontrolujú. „Existuje málo kontrol dobrovoľných informácií alebo žiadne kontroly, hoci existuje všeobecná povinnosť kontrolovať, či sú dobrovoľné informácie v súlade s právnymi predpismi EÚ,“ píše audítori. **euractiv** ●

Stojíme na prahu obchodných vojen?

Donald Trump počas predvolebnej kampane naznačil, že zníži nielen obchodný deficit Spojených štátov uvalením masívnych ciel na európske produkty, ale aj to, že „zničí európsky priemysel“ a prinúti podniky presťahovať výrobu do Ameriky.

Členské krajiny Európskej únie a Európska komisia sa pripravujú na možnosť „veľkej obchodnej vojny“ s Donaldom Trumpom po vyhratých prezidentských voľbách v Spojených štátoch.

Týždenník Politico s odvolaním sa na tvrdenia nemenovaných diplomatov a úradníkov z Bruselu uviedol, že lídri EÚ sa poučili z prvej Trumpovej administratívy a teraz sú jednotnejší, odhodlanejší a pripravenejší rýchlo konať, ak by Trump začal plniť svoje hrozby.

„Rýchlo vrátíme úder a bude to tvrdý úder,“ povedal jeden z diplomatov EÚ o pohotovostnom pláne pre obchodnú vojnu s Trumpom. Ďalší diplomat potvrdil, že krajiny EÚ koordinujú svoju stratégiu s eurokomisiou a Brusel má pripravený zoznam protiopatrení, ktoré Únii pomôžu „vyhrať túto obchodnú vojnu“.

EÚ má „jednotku rýchleho nasadenia“

EÚ zriadila jednotku rýchlej reakcie, ktorá dostala neformálny názov „Trumpova pracovná skupina“. Je zriadená na generálnom sekretariáte eurokomisie a pripravuje sa na možné hrozby.

Politico neuvádza žiadne mená členov tejto skupiny, je však ťažké predpokladať, že v nej bude chýbať eurokomisár pre obchod a ekonomickú bezpečnosť. Toto portfólio von der Leyen zverila Marošovi Šefčovičovi.

Komisia bola zaskočená, keď v roku 2018 Trump uvalil clá na oceľ a hliník z EÚ. Odvetné opatrenia Bruselu sa týkali iba časti týchto ciel. Komisia pod vedením Jeana-Claudea Junckera tak konala v nádeji, že deeskaluje napäté obchodné vzťahy. Trump však neskôr pritvrdil a pohrozil aj uvalením ciel na autá dovážané z EÚ, k čomu však nedošlo.

„Neverili sme, ako ďaleko Trump v skutočnosti zájde. Teraz sme mali čas na prípravu. EÚ sa veľmi zmenila, budeme pripravení konať,“ cituje Politico ďalšieho diplomata s upozornením, že EÚ si myslí, že čím tvrdšia bude jej odvet, tým rýchlejšie sa Trump, ak bude pri moci, dostane k rokovaciemu stolu.

Vojna by poškodila obe strany

Najhoršou alternatívou by bola nekončiaca špirála odvetných opatrení, ktorá by sa ťahala roky a poškodzovala obe strany.

Trump sa počas predvolebnej kampane netajil plánmi zaviesť plošné clá vo výške 10 alebo 20 percent na dovozy z cudziny. Osobitne

sa zameriava na Európu a nemecký automobilový priemysel.

Naznačil, že zníži nielen obchodný deficit Spojených štátov uvalením masívnych ciel na európske produkty, ale aj to, že „zničí európsky priemysel“ a prinúti podniky presťahovať výrobu do Ameriky.

Trumpovi sa nepáči ani vyšetovanie porušení hospodárskej súťaže zo strany EÚ, týkajúce sa amerických technologických gigantov, pričom prisľúbil, že bude rozhodnutia Bruselu „riešiť“.

Pre EÚ je Trumpova „posadnutosť“ nemeckým automobilovým priemyslom nebezpečná. Zavedenie ciel by postihlo nielen Nemecko, ale aj iné krajiny. Automobilky, ako Volkswagen, BMW a Daimler, majú závody v Británii, Španielsku, Poľsku, Belgicku, Českej republike, na Slovensku, v Maďarsku či Rumunsku.

Spojené štáty sú najväčším dovozcom nemeckých áut pred Čínou, takže akékoľvek clá by zasiahli jedno z hlavných odvetví európskeho hospodárstva.

Eurokomisár bude hľadať cestu spolupráce

V súvislosti s diskusiami o možnej obchodnej vojne s USA menovaný slovenský eurokomisár pre obchod a hospodársku bezpečnosť Maroš Šefčovič uviedol, že Únia nemá „absolútne žiaden“ záujem viesť obchodné vojny.

„Chceme prísť s návrhom na spoluprácu, ako posilniť naše vzájomné ekonomické vzťahy. Sme najbližší spojenci, máme bezprecedentnú obchodnú výmenu, ktorá nemá páru vo svete,“ skonštatoval s tým, že je v záujme EÚ i USA, aby vzťah kultivovali.

V prípade Číny bude chcieť byť nápomocný pri nastavovaní spravodlivých obchodných podmienok pre európske firmy

„Moje portfólio bude spočívať nielen v tom, ako budeme komunikovať s našimi zahraničnými partnermi, ale ako budeme schopní formovať jednotu v obchodnej politike s kľúčovými hráčmi ako USA či Čína,“ konštatoval.

ECB vyzýva na integráciu

Šéfka Európskej centrálnej banky Christine Lagardová opätovne vyzvala na ekonomickú integráciu naprieč Európou. Ako povedala, zvyšovanie napätia vo svetovom obchode a rastúca technologická priepasť medzi Európou a USA zvyšuje naliehavosť konať. Lagardová uviedla, že „geopolitická situácia sa zhoršila, pričom rastúce riziko pre svetový obchod prichádza z každej svetovej strany“. Zároveň dodala, že za takýchto okolností sa naliehavosť integrácie európskych kapitálových trhov ešte zvýšila.

Aj keď Európa určitý pokrok v tomto smere urobila, členské štáty Európskej únie majú tendenciu mnohé návrhy odmietat s cieľom chrániť národné záujmy na úkor celého bloku, dodala šéfka ECB. To však podľa nej obereá európsku ekonomiku o stovky miliárd, ak nie rovno biliónov eur. Domácnosti totiž držia zhruba 11,5 bilióna eur v hotovosti a na vkladoch, zatiaľ čo mnohým firmám peniaze chýbajú.

Európa preto potrebuje výrazne znížiť náklady na investovanie do kapitálových trhov a zjednodušiť regulačný režim. Urýchli sa tak tok financií do oblastí, kde sú najviac potrebné.

Na úspešný e-commerce garáž nestačí

Internetový obchod v ostatných dvoch rokoch po pandémie skôr stagnoval alebo mierne klesal. Podľa údajov spoločnosti Upgates ale slovenský e-commerce v druhom štvrtroku 2024 vzrástol medziročne o 5 %. Nárast predajov zaznamenávajú predovšetkým obchodníci, ktorí obdobie stagnácie využili napríklad na rozšírenie svojho podnikania do zahraničia. Pre mnohé e-shopy je z hľadiska ich výsledkov a úspešného fungovania kľúčová vianočná sezóna.

Podľa odhadov spoločnosti Upgates vytvárajú polovicu tržieb v e-commerce giganty – približne dve desiatky najväčších elektronických obchodov. Druhú polovicu generuje zvyšných asi 15-tisíc menších predajcov.

Internetový obchod v ostatných dvoch rokoch po pandémie skôr stagnoval alebo mierne klesal. Podľa údajov spoločnosti Upgates ale slovenský e-commerce v druhom štvrtroku 2024 vzrástol medziročne o 5 %. Nárast predajov zaznamenávajú predovšetkým obchodníci, ktorí obdobie stagnácie využili napríklad na rozšírenie svojho podnikania do zahraničia. Pre mnohé e-shopy je z hľadiska ich výsledkov a úspešného fungovania kľúčová vianočná sezóna. Podľa odhadov spoločnosti Upgates vytvárajú polovicu tržieb v e-commerce giganty – približne dve desiatky najväčších elektronických obchodov. Druhú polovicu generuje zvyšných asi 15-tisíc menších predajcov. Analýzy spoločnosti odhaľujú, že priemerná ročná tržba slovenského e-shopu je 57-tisíc eur, avšak stredná hodnota predstavuje len 7-tisíc eur.

Výrazný nepomer medzi najväčšími hráčmi a zvyškom trhu potvrdzuje, že väčšina majiteľov na Slovensku má e-shop skôr ako doplnkový príjem.

Spoločnosť Upgates, ktorá poskytuje riešenia

pre e-shopy, zároveň eviduje dlhodobý medziročný nárast počtu e-shopov na úrovni až 30 %. Z toho vyplýva, že čoraz viac Slovákov skúša šťastie s internetovým obchodom, ktorým si chcú privybrať.

Aby ich podnikanie malo šancu na úspech, mali by podľa marketéra Michala Benatzkeho pamätať na 5 základných vecí, ktoré robia e-shop úspešným.

Produkty a konkurencieschopné ceny

Aj napriek nástupu technológií ďalej platí, že základným faktorom úspechu e-shopu je sortiment. „Ak obchodník netrafí do vkusu zákazníkov, budú všetky ďalšie kroky smerom k úspechu jeho projektu extrémne náročné. Potenciál úspešnosti produktu sa dá dopredu odhadnúť prostredníctvom rôznych marketingových nástrojov ako napríklad Google Trends, Collabim či Marketing Miner,“ vysvetľuje Michal Benatzky.

Okrem produktov musí mať obchod aj dobre nastavené ceny. To platí nielen v segmentoch s vysokou konkurenciou, ale aj pri originálnom tovare, napríklad vlastnej výroby. Dôle-

žité je cenu nastaviť tak, aby bola pre spotrebiteľa akceptovateľná a zároveň zohľadnila aj know-how, náklady a primeranú maržu.

Moderný dizajn a nákupný proces

Úspechu v konkurenčnom prostredí pomôže moderné a vizuálne atraktívne riešenie, ktoré je používateľsky jednoduché. Ak príde zákazník na zastaraný či nedostatočne prehľadný e-shop, stačí mu jeden klik a je preč. Preto je kľúčové ísť s dobou a neustále na rozvoji projektu pracovať.

Do nákupného procesu spadajú aj možnosti platby. Väčšina ľudí platí na internete platobnou kartou a očakáva aj moderné platobné metódy ako sú Apple Pay, Google Pay a ďalšie. Ak zákazník na konci nákupného procesu zistí, že e-shop ponúka napríklad len prevod na účet a dobierku, je malá pravdepodobnosť, že objednávku aj dokončí.

Automatizácia procesov

Kvalitné e-shopové riešenie môže byť prínosom pre obchodníka aj z pohľadu automatizácie rutinných procesov spojených s prevádzkou e-shopu. Automatizácia dokáže ušetriť množstvo času, ktorý môže majiteľ venovať ďalšiemu rozvoju podnikania.

Zákaznícky servis

Dôraz na kvalitný, ústretový a podporný zákaznícky servis sa mnohonásobne vráti. Nestočí však len radiť s výberom tovaru, dôležité sú aj vzdelávanie a osveta. Spotrebiteľia si dnes navyše potrpia na nadštandardnú starostlivosť, a to pri výbere aj reklamácii tovaru.

„E-shop mal klásť veľký dôraz aj na získavanie zákazníckych recenzií, a to tak pre obchod, ako aj pre samotný produkt. Veľká čítanosť u zákazníkov dáva veľkú váhu recenziám ostatných používateľov,“ upozorňuje M. Benatzky. „Tu treba pamätať, že negatívna recenzia nahnevaného zákazníka môže spôsobiť oveľa väčšie škody, ako náklady spojené s vrátením tovaru. Ak sa zákazníkovi venujeme, je možné, že svoj nákup v budúcnosti zopakuje aj napriek prípadnej nepriaznivej skúsenosti,“ dopĺňa expert.

Smart marketing a budovanie zákaznickej základne

E-shop sa musí k zákazníkovi dostať čo najbližšie. Majiteľ musí sledovať marketingové trendy a skúšať rôzne kanály. Nie je dôležité predávať všade, ale spoznať, čo funguje.

Cieľom marketingu nemá byť len zvýšenie počtu objednávok, dôležité je aj budovanie povedomia o značke a budovanie zákaznickej základne. Získavanie nových zákazníkov je drahšie ako motivovanie tých existujúcich k opakovaným nákupom. ts ●

Globálny obchod porastie rýchlejšie

Svetová obchodná organizácia (WTO) mierne zlepšila výhľad pre globálny obchod v tomto roku. Zároveň však upozornila, že nárast geopolitického napätia a neistota týkajúca sa ekonomických politik sú „veľkými“ rizikami, ktoré ohrozujú jej prognózu.

WTO aktuálne očakáva, že objem globálneho obchodu v tomto roku stúpne o 2,7 % a nie o 2,6 %, ako predpovedala v apríli. V roku 2023 sa obchod znížil o 1,1 % pre zrýchlenú infláciu a vysoké úrokové sadzby. Na budúci rok by sa tempo rastu svetového obchodu malo zrýchliť na tri %, čo je však menej ako 3,3 %, ktoré WTO prognózovala na jar.

WTO tiež upozornila na rastúce geopolitické napätie a zvýšenú neistotu v oblasti hospodárskej politiky, čo sú faktory, ktoré naďalej predstavujú vysoké riziká ohrozujúce jej prognózu.

Príznačky oživenia

Organizácia však poukázala na medziročný nárast globálneho obchodu v prvých šiestich mesiacoch tohto roka o 2,3 %. Ďalej spomenula, že inflácia do polovice roka

klesla natoľko, že centrálny banky mohli začať znižovať úrokové sadzby, čo je pozitívne pre obchod.

„V roku 2024 očakávame postupné oživenie globálneho obchodu, ale sme si vedomí potenciálnych prekážok,“ uviedla šéf-

ka WTO Ngozi Okonjo-Iweala. Spomenula napríklad potenciálnu eskaláciu regionálnych konfliktov. „Najviac by to pocítili krajiny, ktorých sa priamo týkajú, ale nepriamo môžu ovplyvniť aj globálne ceny energií a dopravné trasy.“

ta ●

Študenti chcú športovať, ale nemajú kde

Azda všetci sa zhodneme aké dôležité je podporovať mladých ľudí v aktívnom životnom štýle. Športovanie nielenže prispieva k fyzickému zdraviu, ale aj k rozvoju tímového ducha, disciplíny a priateľstiev.

Občianske združenie Duálka o.z. v Bratislave, v Devínskej Novej Vsi, sa rozhodlo revitalizovať staré, zanedbané a zarastené tenisové kurty s cieľom vytvoriť moderné vonkajšie multifunkčné športovisko. Tento ambiciózný projekt je určený pre viac ako 450 študentov Duálnej akadémie, ktorí v súčasnosti nemajú k dispozícii žiaden vonkajší priestor na športovanie a telesnú výchovu, ako aj pre mládež a všetkých priaznivcov športu v blízkom okolí. Staré, zarastené a dlhé roky nepoužívané ihriská sú priamo vedľa strednej školy.

Študenti, škola, Občianske združenie Duálka neváhali a spolu s dobrovoľníkmi urobili čo sa dalo, čo bolo v ich silách a možnostiach. Vyklčovali a vyčistili zanedbaný areál, ďalej vymaľovali oplotenie a vo vlastnej réžii finalizovali odstránenie vrchnej vrstvy hracej plochy.

Mnohé školy, vrátane Duálnej akadémie, však nemajú dostatočné prostriedky na vytvorenie či renováciu športových zariadení. Preto sa Duálna akadémia s podporou Ob-

čianskeho združenia Duálka zameraného na podporu vzdelávania a výchovy mládeže a rozvoj celoživotného vzdelávania (založené priaznivcami školy a Duálnej Akadémie) roz-

hodlo osloviť verejnosť a požiadať o pomoc. **Podpora verejnosti je kľúčová** pre úspech tohto projektu. Finančné príspevky pomôžu vytvoriť priestor, kde sa budú môcť študenti a obyvatelia z blízkeho okolia venovať rôznym športovým aktivitám. Vytvorením multifunkčného ihriska sa poskytne priestor pre pohyb a zdravý životný štýl, čím sa posilní komunita a vytvorí miesto, kde sa budú rozvíjať športové zručnosti, tímový duch a priateľstvá.

Ako môžete prispieť?

Aj s vašou podporou môže Občianske združenie Duálka vytvoriť miesto, kde budú môcť študenti a obyvatelia z blízkeho okolia športovať, rozvíjať svoje zručnosti a budovať priateľstvá. Pomôžte vytvoriť lepšiu budúcnosť pre komunitu.

Čitatelia môžu finančne prispieť prostredníctvom **QR kódu**, ktorý je uvedený nižšie alebo nájsť projekt na darcovskej platforme **Donio.sk** v sekcii Dobročinné výzvy pod názvom „OZ Duálka | Pomôžte nám vybudovať športové ihrisko pre študentov“.

Každý príspevok, nech je akokoľvek malý, pomôže dosiahnuť cieľ a zlepšiť kvalitu života študentov a komunity. Kampaň trvá do 20. decembra 2024, a preto ak chcete pomôcť, urobte tak teraz.

Ceny za vedu a techniku 2024

Týždeň vedy a techniky na Slovensku 2024 už tradične vyvrcholil odovzdávaním ocenení Cena za vedu a techniku. Na slávnostnom galavečere, ktorý sa konal 15. novembra 2024 v reprezentatívnych priestoroch Zimnej jazdiarne Bratislavského hradu, si ocenenie prevzalo osem osobností a jeden vedecko-technický tím.

Minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky Tomáš Drucker, ktorý sa na ceremónii zúčastnil, vyjadril svoju vďaku a úctu všetkým oceneným vedkyniam a vedcom. „Bez ich úsilia by sme nemohli čeliť mnohým globálnym výzvam, ako je ochrana životného prostredia, boj proti chorobám či vývoj inovatívnych riešení v oblasti energetiky, dopravy a mnohých iných odvetví. Veda je cestou k riešeniam a my vzdávame hold tým, ktorí sa na túto cestu vydali,“ povedal. „Cena za vedu a techniku je výnimočná nielen preto, lebo vyzdvihuje mimoriadne výsledky v tejto oblasti, ale aj preto, lebo slúži ako inšpirácia pre mladú generáciu. Vďaka tejto iniciatíve sa nám darí nielen oceniť prácu vedeckej komunity, ale aj poukazovať na obrovský význam, ktorý majú vedci a výskumníci pre život našej spoločnosti,“ dodal. Ocenenia v jednotlivých kategóriách získali tieto osobnosti:

Kategória Osobnosť vedy a techniky

Prof. Elena Marushiaková-Popová z Ústavu etnológie a sociálnej antropológie Slovenskej akadémie vied v Bratislave za medzinárodné úspešné vedeckovýskumné pôsobenie v oblasti rómskych štúdií, histórie Rómov ako etnickej menšiny v Európe.

Prof. Mgr. Ivan Cimrák, Dr., z Katedry softvérových technológií Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v Žiline za prínos v modelovaní a počítačových simuláciách rakovinových buniek vedúcich k ich separovaniu a za vývoj modelov umelej inteligencie v mamografii.

Prof. Ing. Ľubomír Švorc, DrSc., z Ústavu analytickej chémie Fakulty chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave za rozsiahly medzinárodne uznávaný vývoj senzoričných materiálov a metód zelenej chémie pre stopové analyty v potravinárskych, vo farmaceutických a v environmentálnych vzorkách.

Kategória Osobnosť vedy a techniky do 35 rokov

RNDr. Radka Gorejová, PhD., z Katedry fyzikálnej chémie Ústavu chemických vied Prírodovedeckej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach za výnimočný prínos v oblasti prípravy a výskumu biomateriálov a rozvoj medzinárodnej vedeckej spolupráce.

Doc. Ing. Martin Pollák, PhD., z Katedry počítačovej podpory výrobných technológií Fakulty výrobných technológií Technickej univerzity v Košiciach za významný prínos pre rozvoj vedy a techniky Fakulty výrobných technológií Technickej univerzity v Košiciach

v publikačnej a projektovej činnosti mladých do 35 rokov.

RNDr. Šarlota Kaňuková, PhD., z Výskumného ústavu rastlinnej výroby Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra v Piešťanoch za vedecký prínos v oblasti rastlinných biotechnológií zameraný na technológie bunkových kultúr využiteľných na výrobu špeciálnych produktov s možnosťou priemyselných aplikácií.

Kategória Popularizátor vedy

Doc. Ing. Ján Kráľ, PhD., z Katedry výrobných techník a robotiky Strojnickej fakulty Technickej univerzity v Košiciach za popularizáciu technického vzdelávania a vedy medzi žiakmi základných a stredných škôl, gymnázií a študentmi vysokých škôl.

Kategória

Vedecko-technický tím roka

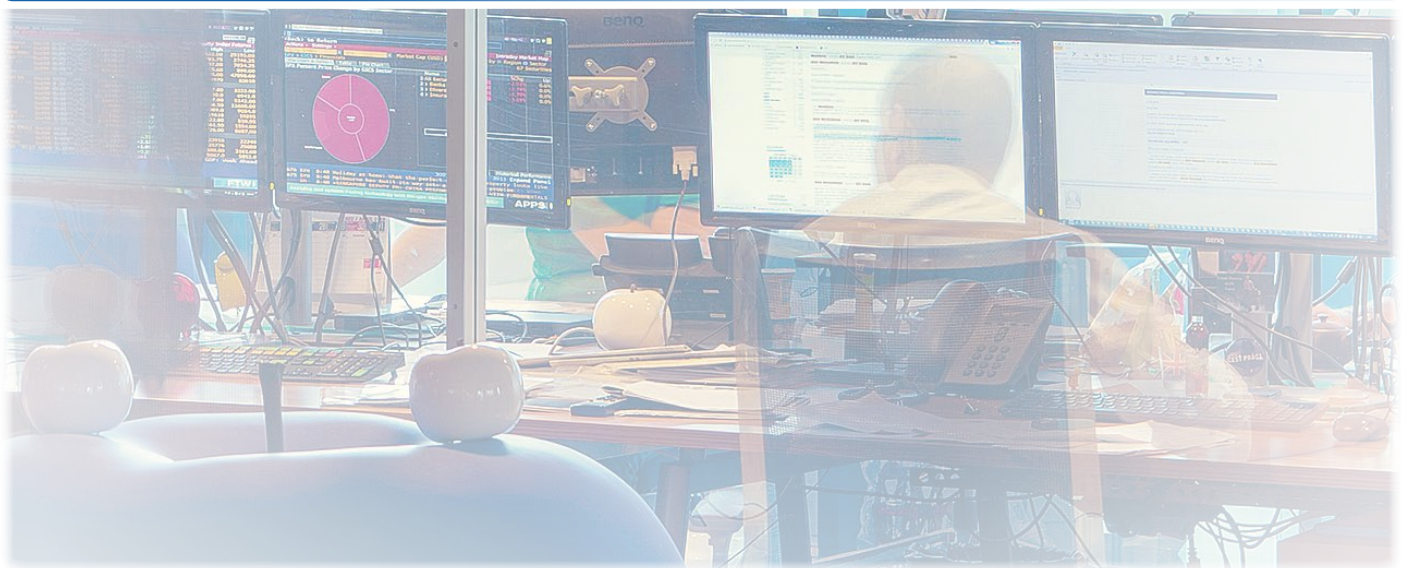
Tím pracovníkov z úseku výskum a vývoj výkonovej elektrotechniky EVPÚ, a. s., EVPÚ, a. s., (Elektrotechnický výskumný a projektový ústav), za výskum, vývoj a realizáciu statického výkonového meniča vo vyhotovení energokontajnera na transformáciu sietí EU/US alebo US/EU.

Kategória Celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky

Ing. Branislav Hatala, PhD., VUJE, a. s., v Trnave za významný prínos v oblasti zvyšovania bezpečnosti a spoľahlivosti jadrových zariadení, ako aj rozvoja jadrovej energetiky. Ocenenie sa udeľuje in memoriam.

Originálne ocenenie vytvoril špeciálne pre laureátky a laureátov slovenský umelec Achilleas Sdoukos. Sklenený objekt stvárňuje hlavu vedkyne/vedca a symbolizuje nové nápady a myšlienky, ktoré stoja za objavmi a pokrokmi v oblasti vedy a techniky. Každé ocenenie je unikátne aj vďaka maľbe drahými kovmi a sklárskymi listrami.

Vyhlasovateľom oceňovania, ktorého poslaním je zviditeľniť mimoriadne výsledky v oblasti vedy a výskumu, ako aj prácu samotných vedkýň a vedcov, je Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky. Organizátorom podujatia je Centrum vedecko-technických informácií SR. Na slávnostnom odovzdávaní cien za vedu a techniku sa zúčastnil minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky Tomáš Drucker, generálny riaditeľ Centra vedecko-technických informácií SR Róbert Gálik, zástupcovia hodnotiacej komisie, akademického sektora, zástupcovia organizácií angažujúcich sa v oblasti vedy a techniky, Slovenskej akadémie vied, partneri a ďalší pozvaní hostia.

Americké akcie sa opäť posunuli nahor

Americké akcie sa posunuli na nové rekordné úrovne. Nemecké dlhopisové výnosy klesali, keď na ne pôsobí zhoršujúci sa ekonomický výhľad. Dohoda o prímerí medzi libanonským Hizballáhom a Izraelom priniesla na ropný trh určitú úľavu, výsledkom čoho bol pokles rizikovej prémie v cene komodity. Zníženie geopolitického rizika tlačilo nadol aj cenu zlata. Euro sa odrazilo voči doláru z dvojročných miním, čo je však vnímané ako korekcia.

Aktiové trhy

Americké akciové trhy sa vrátili k prepisovaniu historických maxím, keď medzi trhovými hráčmi dominovala pozitívna atmosféra z očakávaní dynamického rastu americkej ekonomiky aj v budúcom roku, ktorá by mala byť dopovaná probiznis hospodárskou politikou znižovania daní a deregulácií novou administratívou Donalda Trumpa, čo by malo vyústiť do svižného rastu firemných ziskov. Trh navyše pozitívne prijal Trumpovu nomináciu manažéra hedžových fondov Scotta Bessenta na post ministra financií. Očakáva od neho podporu ekonomického rastu bez vysokej inflácie, fiškálnu stabilizáciu a zmiernenie najviac extrémnych Trumpových návrhov ohľadne protekcionizmu. V takejto atmosfére išli bohaté valuácie v blízkosti historických maxím podľa viacerých metrik skôr do úzadia. Široký akciový index S&P 500 si pripísal 1,1-percentný zisk pri 1,4-percentnom raste bluechipového indexu Dow Jones a 1,1-percentnom zisku technologického indexu Nasdaq Composite. Európske akcie napriek nelichotivému makroprostrediu, ktoré nevykazuje znaky výrazného zlepšenia, takisto rástli, s 0,4-percentným ziskom indexu STOXX 600, keď sa inšpirovali posunom na Wall Street a ťahali ich predovšetkým veľké nadnárodné firmy.

Dlhopisové trhy

Americké dlhopisové výnosy zaznamenali rázny pokles o viac ako 20 bázických bodov pozdĺž celej výnosovej krivky a pri 10-ročnej splatnosti sa úročenie ponorilo pod 4,2 percenta na viac ako jednomesačné minimum. Výrazne k tomu prispelo oznámenie zvoleného amerického prezidenta, že na post ministra financií nominuje Scotta Bessenta. Nemecké, respektíve európske dlhopisové výnosy takisto pokračovali v poklese, keď jednak impulz dostali od amerických, ale aj od zhoršovania sa projekcií ekonomického rastu v Európe, kde sa zdá, že oživenie v budúcom roku bude ešte viac striedme v porovnaní s opatrnými očakávaniami spred pár týždňov. Desatročný „Nemec“ sa tak kótuje už pod 2,1 percenta na dvojmesačných minimách, keď trhy očakávajú, že ECB bude musieť celkom rázne uvoľňovať menovú politiku na podporu ekonomického rastu.

Komoditné trhy

Ropa koncom mesiaca klesla o vyše štyri percentá, čo znamená, že ceny severoamerického benchmarku WTI sa vrátili do blízkosti 68 dolárov a európsky Brent spadol k 72-dolárovej méte. Za poklesom cien komodity stojí geopolitika aj fundamenty, ktoré „ťahali za jeden koniec povrazu“. Dohoda o prímerí medzi libanonským Hizballáhom a Izraelom priniesla na ropný trh určitú úľavu, výsledkom čoho bol pokles rizikovej prémie v cene komodity. Ropný trh pritom už vstrebával zvýšené napätie okolo Ukrajiny, kde zatiaľ neprichádza k veľkému poškodzovaniu ruskej ropnej infraštruktúry raketami, ktoré poskytli ukrajinskému režimu jeho západní spojenci. Mínusom pre ropu boli navyše aj pokračujúce očakávania, že od začiatku budúceho roka

nastane stav prevísu ponuky, keď rast ťažby v dôsledku aktivity v nečlenských krajinách OPEC+ bude predbiehať rast dopytu. Obchodníci majú navyše zvýšené pochybnosti, ako efektívne dokážu byť menové a fiškálne stimuly čínskych tvorcov hospodárskej politiky na podporu miestneho ekonomického rastu.

Zlato stratilo v uplynulom týždni 2,7 percenta, keď obchodníci oddiskontovali z cien geopolitické riziko po dohode o prímerí medzi libanonským Hizballáhom a Izraelom. Navyše žltý kov dostáva pod predajný tlak aj perspektívenej uvoľnenej menovej politiky Fedu v porovnaní s predchádzajúcimi očakávaniami pri tom, ako by mala americká ekonomika pokračovať v solídnom ekonomickom raste pri vyšších inflačných tlakoch, ku ktorým bude prispievať aj očakávané zavedenie dovozných ciel novou americkou administratívou Donalda Trumpa.

Devízové trhy

Euro sa odrazilo voči doláru z dvojročných miním a vzájomný výmenný kurz sa vrátil k blízkosti méty 106 dolárových centov. Pod rast eura sa podpísal najmä výber ziskov zo stávk na jeho pokles spolu s technickou korekciou. Doláru uškodila aj určitá redukcia geopolitického napätia na Blízkom východe okolo Libanonu a Izraela. Celkovo sa však zdá, že straty dolára by mali byť v nasledujúcich dňoch relatívne obmedzené, keď perspektívy rastu americkej ekonomiky sú svetlé a projekcie eurozóny sa skôr zhoršujú. To bude znamenať, že Fed by už nemal výraznejšie uvoľňovať menovú politiku, kým ECB bude pod tlakom rázne znížiť základné sadzby možno až pod neutrálnu úroveň s cieľom podpory málokrvného rastu. ●

Nové zákony

Zákon číslo **279/2024** Z. z. o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon zavádza novú daň z finančných transakcií, kde daňovníkom je fyzická osoba-podnikateľ alebo právnická osoba. Predmetom dane je debetná operácia ale aj použitie platobnej karty, pričom sa zavádza množstvo výnimiek. Všeobecným názorom je, že zákon je nejednoznačný a jeho aplikáciu je nutné konzultovať s daňovými odborníkmi. Zákon nadobúda účinnosť dňa 1. januára 2025. Zákon mení a dopĺňa Zákon číslo 595/2003 Z. z. o dani z príjmov a zákon číslo 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon číslo **292/2024** Z. z. o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon upravuje Slovenský kvalifikačný rámec, Národnú sústavu kvalifikácií, certifikáciu, akreditáciu, systém overovania vzdelávacích výstupov vrátane majstrovských skúšok a individuálne vzdelávacie účty. Účinnosť nadobúda 1. januára 2025, 1. septembra 2025 a 1. januára 2026. Ruší zákon číslo 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášku Ministerstva školstva Slovenskej republiky 97/2010 Z. z. a mení alebo dopĺňa ďalších 13 zákonov vrátane Autorského zákona.

Zákon číslo **300/2024** Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s riadením kótovanej spoločnosti. Upravuje niektoré opatrenia súvisiace s riadením kótovanej spoločnosti, ak ide o zastúpenie mužského pohlavia a ženského pohlavia vo vrcholovom orgáne kótovanej spoločnosti. Nadobúda účinnosť 28. decembra 2024 a stráca účinnosť 31. decembra 2038.

Zákon číslo **303/2024** Z. z. o Fonde na podporu cestovného ruchu. Zriaďuje Fond na podporu cestovného ruchu ako verejnoprávnú inštitúciu na účel podpory ekonomickej, environmentálnej a sociálnej udržateľnosti cestovného ruchu a podpory výstavby, modernizácie a rekonštrukcie udržateľnej a odolnej infraštruktúry cestovného ruchu.

Okrem nových zákonov bolo vydaných

14 noviel zákonov.

Zákon číslo **277/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Zákon číslo **278/2024** Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií. Významne mení, okrem iných, aj niektoré daňové zákony.

Zákon číslo **289/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon číslo **290/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon číslo **291/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon číslo **295/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon číslo **296/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2004 Z. z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 213/2019 Z. z. o odplatách a o poskytovaní príspevku v civilnom letectve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon číslo **297/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. Zákon upravuje aj výpočet cestovných náhrad a stravného.

Zákon číslo **298/2024** Z. z., ktorým sa mení zákon č. 309/2023 Z. z. o premenách obchodných spoločností a družstiev a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 530/2023 Z. z. a ktorým sa menia niektoré zákony.

Zákon číslo **299/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon číslo **304/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 57/2018 Z.

z. o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon číslo **307/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon číslo **308/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 359/2000 Z. z. o Slovenskej komore výcvikových zariadení autoškôl a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon číslo **309/2024** Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V tomto období vyšli aj:

Pod číslom **283/2024** Z. z. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 13/2023 zo 4. septembra 2024 vo veci súladu ustanovení § 8 ods. 3 a § 9 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov a ustanovení § 8 ods. 3 a § 8a ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov. Pod číslom **280/2024** Z. z. Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 491/2019 Z. z., ktorým sa ustanovuje postup určovania a výpočtu výšky odplaty za poskytovanie leteckých navigačných služieb a zóny spoplatňovania.

Pod číslom **287/2024** Z. z. Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje národná tabuľka frekvenčného spektra.

Uverejnené uznesenia vlády sa týkajú amnestie vo veci priestupkov voči protipandemickým opatreniam a určenia dvoch investičných projektov ako strategických investícií.

Boli vydané aj mnohé rezortné vyhlášky a oznámenia.

Bratislavská regionálna komora SOPK ponúka podnikateľom v rámci svojich vzdelávacích aktivít tieto konferencie, semináre, workshopy a tréningy:

Vzdelávacie aktivity

5. december 2024

Hodnota kreativity

štvrt hodinka s konzultantom z Úradu priemyselného vlastníctva SR

12. december 2024

Biznis kompas s Evou Gáboríkovou

Lektorka: PaedDr. Eva Gáboríková, M.A., PhD., ACC

15. január 2025

Daňová a účtovná polhodinka

Webinár

V spolupráci s v spolupráci so spoločnosťou CLA SLOVAKIA

16. január 2025

Klub podnikateľov

On-line stretnutie

Aktuálne ponuky

Vystavovanie ATA karnetov – unifikovaný colný dokument pre tranzit a dočasný dovoz tovarov do tretích krajín bez cla

Osvedčovanie o pôvode tovaru – služby pre zjednodušenie vášho zahraničného obchodu

Klub podnikateľov Bratislavskej regionálnej komory a **Klub mladých podnikateľov** – tematické klubové stretnutia členov BRK SOPK

Sledujte nás na FACEBOOKU

<https://www.facebook.com/ba.sopk.sk/>

Sledujte nás na LINKEDIN

<http://bit.ly/linkedinbrksopk>

Sledujte nás na INSTAGRAM

https://www.instagram.com/sopk_bratislava/

INCOTERMS

Pre každého, kto sa zaoberá medzinárodným obchodom, je k dispozícii odborná publikácia INCOTERMS 2020. Odborná publikácia je určená pre manažérov medzinárodného obchodu, odborníkov z colnej praxe, logistiky a zasielateľstva, bankovníctva, študentov a iných účastníkov, ktorí realizujú, alebo sa podieľajú na realizácii obchodných prípadov s tovarom na tuzemskom, ako aj medzinárodnom trhu. Používatelia iste ocenia dvojjazyčnosť tejto publikácie. Pôvodný oficiálny anglický text výkladových pravidiel MOK Incoterms® 2020 a jeho oficiálny slovenský preklad v zrkadlovom usporiadaní pomôže pri orientácii v spleti odborných výrazov. Veľmi pohodlný a praktický formát A5 obsahuje 310 strán a v publikácii nájdete odpovede na každý obchodný prípad. Veríme, že publikácia pomôže všetkým, ktorých problematika medzinárodného obchodu zaujíma.

Bilingválnu publikáciu INCOTERMS 2020 môžete kúpiť priamo v našej regionálnej komore.

Bližšie informácie:

Telefón: 02/48291524 – Ing. Branislav Koukal

E-mail: branislav.koukal@sopk.sk

BOJUJEME ZA VÁS

SOPK posúdila v rámci legislatívneho procesu tieto návrhy:

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony;
- zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony;
- zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- návrh vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 161/2016 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Adama Lučanského, Andreja Danka, Romana Michelka a Dagmar Kramplovej na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- návrh na zmenu vzorových stanov akciovej spoločnosti so 100 % majetkovou účasťou štátu;
- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov;
- a viaceré návrhy Ministerstva financií Slovenskej republiky z oblasti účtovníctva.

Viete že...?

... v mýtnych sadzbách pre ťažké nákladné vozidlá budú dopravníci platiť už aj poplatky za emisie oxidu uhličitého (CO2) a externé náklady spojené so znečistením ovzdušia premávkou? Vyplýva to z novely zákona o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií, ktorý definitívne schválila Národná rada SR. Novelou sa zavádza európska smernica Eurovignette, ktorou sa mení systém výberu mýta.

Súčasťou je aj zníženie dane z motorových vozidiel pre ťažké nákladné vozidlá nad 12 ton. Hlavným dôvodom na úpravu jej sadzieb je podpora štátu pre autodopravcov pri výmene tachografov. „Okrem toho sa navrhuje primerane znížiť aj sadzby dane pre vozidlá nad 3,5 tony do 12 ton, ktoré na Slovensku tiež platia poplatky za používanie cestnej infraštruktúry (mýto za používanie vymedzených úsekov diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy),“ uviedlo ministerstvo dopravy v dôvodovej správe.

Zmena sadzieb sa netýka vozidiel do 3,5 tony, tie totiž neplatia mýto, ale diaľničné známky s časovou platnosťou. Novela tiež zjednocuje úpravy sadzby dane podľa veku vozidla rovnako pre všetky typy vozidiel do 3,5 tony aj nad 3,5 tony.

Do výplatného termínu

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie plateného zamestnancom a zamestnávateľom,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvádza zamestnávateľ.

Do 5 dní po výplatnom termíne

- odvod preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti znížených o úhrn daňového bonusu,
- prevod finančných prostriedkov mesačného prídelu do sociálneho fondu.

09.12.2024, pondelok, namiesto 08.12.2024, nedeľa

- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu,
- preddavok na poistné platiteľa dividend za poistenca, ktorý mal minulý mesiac príjem z dividend,
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu.

16.12.2024, pondelok, namiesto 15.12.2024, nedeľa

- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za predchádzajúci mesiac a oznámenie správcovi dane v súlade s rozhodnutím správcu dane,
- odvod dane z príjmov vyberanej zrážkou za predchádzajúci mesiac, predložiť výkaz o zrazení a odvedení dane a zaplatiť daň.

20.12.2024, piatok

- registračná povinnosť pre DPH pre zdaniteľnú osobu, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku alebo ak nemá také miesto, ale má bydlisko v tuzem-

sku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava, v prípade, ak obrat za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov dosiahol hodnotu 49 790 eur.

27.12.2024, piatok, namiesto 25.12.2024, streda, štátny sviatok

- povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty platiteľom dane a v rovnakej lehote zaplatiť daň ak je zdaňovacím obdobím kalendárny mesiac,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre platiteľa DPH, ktorý dodal tovar s oslobodením z tuzemska do iného členského štátu osobe identifikovanej pre daň v inom členskom štáte ...,
- povinnosť podať súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre daňového zástupcu za zastúpených dovozcov Daňovému úradu Bratislava,
- povinnosť podať kontrolný výkaz elektronickými prostriedkami za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré je povinný podať daňové priznanie,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za predchádzajúci mesiac pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi DPH, ak im vznikla povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona o DPH a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z tabakových výrobkov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma tabakové výrobky v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň.
- povinnosť oznámiť colnému úradu množstvo cigariet uvedených do daňového voľného obehu na území SR za predchádzajúci kalendárny mesiac v členení podľa obchodného názvu cigariet, ceny cigariet uvedenej na kontrolnej známke a podľa počtu kusov cigariet v spotrebiteľskom balení cigariet,
- povinnosť pre držiteľa oprávnenia na distribúciu spotrebiteľského balenia liehu v daňovom voľnom obehu oznámiť colnému úradu elektronicky údaje podľa § 54 ods. 15 zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac,
- povinnosť podať daňové priznanie k spot-

rebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac prevádzkovateľom liehovárníckeho závodu na pestovateľské pálenie ovocia a malým samostatným pivovarom a v rovnakej lehote zaplatiť daň,

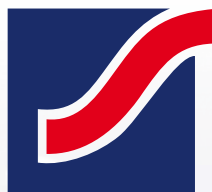
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma alkoholický nápoj v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň,
- povinnosť pre platiteľa a prevádzkovateľa daňového skladu, oprávneného príjemcu, ktorý opakovane prijíma minerálny olej v pozastavení dane z iného členského štátu podať colnému úradu daňové priznanie a zaplatiť daň.

31.12.2024, utorok

- splatnosť preddavku na daň z príjmov daňovníka, ktorého posledná známa daňová povinnosť presiahla 5 000 eur a nepresiahla 16 600 eur, vo výške 1/4 poslednej známej daňovej povinnosti,
- splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov u daňovníka, ktorého daň vypočítaná za predchádzajúce zdaňovacie obdobie presiahla 16 600 eur. Výška preddavku je 1/12 z vypočítanej daňovej povinnosti,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za predchádzajúci mesiac,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane hlásenie o vyúčtovaní dane a o úhrne príjmov zo závislej činnosti poskytnutých jednotlivým zamestnancom bez ohľadu na to, či ide o peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie za uplynulé zdaňovacie obdobie o vybraných príjmoch oslobodených od dane ustanovených týmto zákonom, o zrazených preddavkoch na daň, o zamestnaneckej prémii, o daňovom bonuse a o daňovom bonuse na zaplatené úroky,
- Splatnosť odvodov sociálnej poisťovni, odložených z dôvodu poklesu tržieb za mesiac december 2021.

VZ

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

Bratislavská regionálna komora

Podpora a ochrana podnikania v tuzemsku a v zahraničí

- *Informačné služby*
  - *Networking*
- *Zahranično – obchodné vzťahy*
- *Poradensko – konzultačné služby*
  - *Vzdelávacie aktivity*
  - *Rozhodcovský súd*
  - *Legislatívna činnosť*
- *Spolupráca so samosprávou*

since 1850

<https://sopk.sk/ba>